

Årsplan 1. klasse.

De sjove og vedkommende tekster i læsebogen er skrevet ud fra læsefaglige principper, der har dokumenteret effekt på elevernes læseudvikling:

- Stor tekstmængde
- Stor andel af lydrette ord
- Korte ord, som gør lydstavning mulig
- Hyppige ord, som eleverne kender
- Mange gentagelser, som letter ordgenkendelse

Igennem læsebogen er der en løbende progression indenfor kompetenceområdet, bl.a. i forhold til udvikling af en lydlig læsestrategi, kendskab til de 120 hyppigste ord og forøgelse af tekstmængden i de enkelte historier. Mens tekstmængden øges, udvikler eleverne således deres skriftlige ordkendskab på et lydigt grundlag.

De sproglige temaer, som eleverne stifter bekendtskab med, er anført ved de enkelte historier, når de introduceres. De repeteres løbende gennem både klasseaktiviteter og opgaver i arbejdsbogen.

Formålet med læsebogen og de dertilhørende sproglige øvelser samt skrive- og staveøvelser er, at eleverne får konsolideret deres viden om forbindelsen mellem bogstav og lyd, og at de bliver sikre i at anvende en lydlig baseret strategi i læsning såvel som i det skriftlige arbejde.

Som individuel supplement til arbejdet med læsebogen kan denforstelæsning.dk trin 1 - Ida og Emil knækker koden anvendes. Det digitale materiale kan bruges sideløbende med eller indlagt som selvstændige bånd mellem hver historie.

Ida og Emil knækker koden er digital læsetræning bygget op omkring sproglige aktiviteter, klassiske fortællinger og lydrette læs-selv-tekster. Materialet tager udgangspunkt i sjov og motiverende læse- og stavetræning og viser, ligesom læsebogen, eleverne vej fra lyd til læsning. Den digitale tekst er i dialog med læsebogen uden at være overlappende.

Aktiviteterne i denforstelæsning.dk er varierede og opbygget, så eleverne først kommer videre til et nyt niveau, når de har haft succes på det niveau, de befinder sig. Materialet førere eleverne gennem niveaudelte aktiviteter indenfor:

- Lydlig analyse/syntese
- Stavning af lydrette ord
- Læsning af lydrette ord
- Sætningslæsning
- Ordkendskab
- Sprogforståelse

Bogstavbogen

Uge 33 - 46

De enkelte bogstaver gennemarbejdes, så eleverne udbygger deres funktionelle bogstavkendskab og lærer bogstavets lyd, form, navn og artikulation og øver sig i at finde, læse og skrive ord med dette bogstav. Der arbejdes med to fokusbogstaver om ugen, og de tidligere fokusbogstaver inddrages i det videre arbejde, så elevernes samlede bogstavkendskab indgår i de efterfølgende aktiviteter. I den systematiske bogstavsgennemgang indgår en introduktion til de mest almindelige betingede udtaler såsom svagtryks e, blødt d og vokalisk r. Fra uge 6 indgår der små læsetekster og daglige læsetræningsaktiviteter med fokus på læsning og stavning af lydrette ord. Disse aktiviteter bygger på ord med allerede gennemgåede bogstaver.

Skemaet nedenfor angiver rækkefølgen af bogstavernes præsentation og de faglige mål for hver uge.

Uge	Fokusbogstav	Fokus i ugens sproglige arbejde
33	S - m	Basalt lydarbejde (rim, forlyd, udlyd) Lydlig analyse og syntese (tag lyd væk/sæt lyd på) Teksttype (bogstavskilte og symboler)
34	I - L	Morfologi (sammensatte ord) Lydlesning af ord med kendte bogstaver Positionsanalyse (forlyd og udlyd)
35	U - B	Morfologi (forstavelsen u-) Skelneøvelse (find og erstat vokalen) 2 konsonanter i forlyd
36	E - N	Ordkendskab (boldspil, familie) Vokaler og konsonanter Svagtryksvokal (2-stavelsesord med -e)
37	A - D	Ordkendskab (atletik) Teksttype (avis)

		2 bogstaver først og sidst (KV + VK)
38	Å - T	Lydlæsning (ord på 2 og 3 bogstaver) Talemåder Bogstavleg (t-historie + kejseren af Kina)
40	O - k - x	Ordleg (domino + jeg kom over grænsen O kims leg) Kultur (andre alfabeter og skrifter) Teksttype (abc-vers)
41	Y - r - z	Ordkendskab (vejr, rejse) Konsonantklynger Læseøvelser (find ord i teksten)
43	P - c - f	Teksttype (tegneserie med lydord) Ordkendskab (cirkus) Forkortelser
44	G - æ - q	Morfologi (orddannelse) Læseøvelse (find spørgsmålstegn i teksten) Ordleg (Æsel + musikquiz)
45	Ø - v - w	Kultur (dialekt og slang) Blødt d Historiefortælling med billedstøtte
46	J - h	Ordleg (ja, nej, ved ikke + bogstavjagt + lykkehjulet) Kultur (tiltaleformer)

Sideløbende med arbejdet i bogstavbogen kan eleverne træne deres håndskrift i skrivebogen.

Isby teater

Uge 47 - 48

I Isby teater, den første historie i læsebogen, præsenteres eleverne for bogens hovedpersoner, Ida og Emil, deres forældre, Jan og Lone, og kæledyrene, aben Hugo og Kakaduen Nini. Familien bor i Isby, hvor Jan og Lone er skuespillere på det lokale Isby teater. Teateret opfører Hans og Grete.

I Isby teater er der fokus på følgende sproglige temaer:

- Alfabetisering
- Egnavne med stort begyndelsesbogstav
- Sætningskonstruktion (fremsættende sætninger)

Årsplan for dansk 1. klasse
Guldminen 2022-23

- Grammatik: Ejefald (genetiv-s)

I **Arbejdsbogen** side 1-11 arbejder eleverne med opgaver, der understøtter deres læseforståelse og historiens sproglige arbejde.

Til historien hører tre frilæsningsbøger fra **Fri læsning 1** samt kopiark med opgaver til hver bog:

- Batman i cirkus
- Grete og Hans
- Nini ser teater

JUL

Nanna

Uge 1 - 3

Nanna er den anden historie i **Læsebogen**. Her møder eleverne tv-figuren Nanna, som er meget stærk og bor alene i en hytte i et træ. Ida falder i søvn og drømmer sig ind i Nannas verden. Sammen går de på opdagelse.

I **Nanna** er der fokus på følgende sproglige temaer:

- Spørgende sætninger
- Punktum og spørgsmålstegn
- Gåder
- referat

I **Arbejdsbogen** side 12-22 arbejder eleverne med opgaver, der understøtter deres læseforståelse og historiens sproglige arbejde.

Til historien hører tre frilæsningsbøger fra **Fri læsning 1** samt kopiark med opgaver til hver bog:

- Hans vil have ro
- Nanna i skole
- De små løver

Adam og de 20 æg

Uge 4 - 6

I **Adam og de 20 æg** er Ida og Emil i Isby Bio, hvor de ser en film om Adam. Adam har en lidt komisk far, der på en ferie gør alt det forkerte. Da Adams far tager krokodille-æg med hjem i tasken, får han problemer, og Adam må hjælpe sin far med at redde trådene ud.

I **Adam og de 20 æg** er der fokus på følgende sproglige temaer:

- Ordkendskab
- Blødt, hårdt og stumt d
- Udsagnsord
- Læseforståelsesstrategier

I **Arbejdsbogen** side 23-34 arbejder eleverne med opgaver, der understøtter deres læseforståelse og historiens sproglige arbejde.

Til historien hører tre frilæsningsbøger fra **Fri læsning 1** samt kopiark med opgaver til hver bog:

- En fin krokodille
- Adam på ferie
- En god mor

Isby Zoo

Uge 8 - 10

I **Isby Zoo** tager Ida og Emil på tur i zoologisk have. Her møder de alverdens dyr, og Emil lukker sig selv inde i abeburet. Emil er vant til at have med aber at gøre, men kan det virkelig passe, at Emil og aben kan tale sammen?

I **Isby Zoo** er der fokus på følgende sproglige temaer:

- Overbegreber
- Spørgeord
- Slutstavelser
- Rimord

I **Arbejdsbogen** side 35-47 arbejder eleverne med opgaver, der understøtter deres læseforståelse og historiens sproglige arbejde.

Til historien hører tre frilæsningsbøger fra **Fri læsning 1** samt kopiark med opgaver til hver bog:

- Det rimer på skæg
  - Hugo på cykel
  - Disko i zoo
-

Det store løb

Uge 11 - 13

I **Det store løb** bygger Emil en sæbekassebil sammen med sin gode ven, Jonas. De skal deltage i en konkurrence, og Ida må ikke være med. Men kan drengene klare sig uden Idas hjælp, eller ville de mon være bedre rustet med Ida på holdet?

I **Det store løb** er der fokus på følgende sproglige temaer:

- Konsonantklynger
- Sammensatte ord
- Stumme bogstaver
- Enderim

I **Arbejdsbogen** side 48-59 arbejder eleverne med opgaver, der understøtter deres læseforståelse og historiens sproglige arbejde.

Til historien hører tre frilæsningsbøger fra **Fri læsning 1** samt kopiark med opgaver til hver bog:

- Ibs wigwam
  - Den gule ål
  - Ida har lus
-

Røveri i Ålby bank

Uge 15 - 18 (Emneuge 16)

I **Røveri i Ålby Bank** møder vi tegneseriefiguren og superhelten Katmand. Emil køber det nye Katmand-blad og falder i staver foran kiosken. Pludselig bliver han vidne til et røveri i Ålby Bank, og sammen med Katmand forsøger han at fange røverne. Eller gør han?

I **Røveri i Ålby Bank** er der fokus på følgende sproglige temaer:

- Beskrivelser
- Synonymer
- Direkte tale

I **Arbejdsbogen** side 60-71 arbejder eleverne med opgaver, der understøtter deres læseforståelse og historiens sproglige arbejde.

Til historien hører tre frilæsningsbøger fra **Fri læsning 1** samt kopiark med opgaver til hver bog:

- Den store diamant
- Katmand i fængsel
- Kat-søen

En tur til månen

Uge 19 - 21

I **En tur til månen** er Ida og Emil på besøg hos farmor og farfar. Farfar er en rigtig opfinder og er altid med på sjov og ballade. Denne gang har farfar bygget en raket i skuret, og sammen tager de en tur til månen og hjem igen. Da farmor vågner fra sin middagslur, er alt som før.

I **En tur til månen** er der fokus på følgende sproglige temaer:

- Antonymer
- Fonologisk opmærksomhed
- Komplekse grafemer
- Baggrundsviden

I **Arbejdsbogen** side 72-87 arbejder eleverne med opgaver, der understøtter deres læseforståelse og historiens sproglige arbejde.

Til historien hører tre frilæsningsbøger fra **Fri læsning 1** samt kopiark til hver bog:

- Kan farmor flyve?
- Farfar kan trylle
- Farfar på film

Efterfølgende vil vi arbejde differentieret med læsning- og stavning på den enkelte elevs niveau.

